

33 – Gündelik İletişim için İfade Kalıpları Listesi

Amaç: Mülteciler ile yapacağınız dil destek etkinliklerinde kullanmayı planladığınız senaryolara ilişkin ifadelerin seçimlerine yardımcı olmak.

Giriş

Bu listedekilerin çoğu, hedef dilde başlangıç seviyesinde olan kişiler için uygun biçimde ‘belirlenmiş’ veya ‘kalıplaşmış’ ifadelerdir. Bazı ifadeler, birçok seyahat rehberinde bulunan, yaygın olarak kullanılan ifadeler ya da kalıpların listeleridir. Ancak o listelerden farklı olarak, bu araçta yer alan listedeki, ve başka dillerdeki eşleşen listelerdeki ifade ve kalıplar, dil eğitiminde kullanılan ‘referans seviyesi tanımlar’ı temel almaktadır. Bu tanımlar, [Common European Framework of Reference for Languages](http://www.coe.int/lang) (CEFR - Bölüm 3) sekmesinde açıklaması bulunan ‘ortak seviyeler’den oluşturulmuştur ve dil eğitim-öğretim araştırmalarının desteklenmektedir. Farklı dillerdeki referans seviyelerine ilişkin daha fazla bilgiye Avrupa Konseyi Dil Politikaları internet sayfasında bulabilirsiniz (www.coe.int/lang → RLD).

Her ne kadar mülteciler diğer dil öğrenenlerden farklı olmasa da; seçilen ifadeler, onların yeni bir dilde iletişim kurarken en öncelikli ihtiyaçları göz önünde bulundurularak tercih edilmiştir. Bu liste, **senaryolar** arasından seçtiğiniz etkinlikleri uygularken kullanabileceğiniz ifadeler için bir örnek ve fikir teşkil etmektedir.

Listeler bölümlere ayrılmıştır ve üç paralel sütun olarak sunulmaktadır. Her bölümde, belirlenen başlık altında ilgili ifadeler yer almaktadır; örneğin, “duyguların ifadesi” başlığı. Bölümün başında kısa bir açıklama yapılmıştır. Açıklamadan sonra, soldaki sütunda iletişim işlevleri yer almaktadır, orta sütunda başlangıç düzeyindeki her bir işlev için uygun olan dil türü yer alır (kalıplar, sözcükler, gramer) ve üçüncü sütunda ise soru, cevap veya diğer ifade biçimlerini içeren ifade örnekleri verilmiştir.

Birçok dil için bu ifadeler, aynı paralel liste şeklinde hazırlanmıştır. Farklı dillerde eşleşen ifadeleri bulmak için, her bölüm ya da başlık için verilen (ve her dil için hazırlanan listede aynı olan) referans numaralarını takip edebilirsiniz.

Yeni Başlayanlar için Türkçe İletişim Kurmak

1. Kişisel İfade/Kendini İfade Etme

Mültecilerin/göçmenlerin, başka bir dilde kendileri ile ilgili bir kimlik oluşturabilmeleri için, kendileri hakkında konuşabilmeleri önemlidir.

1.1 Kendini tanıtmak

Mülteciler, kendi ismini söyleyebilecek durumda olmalı ve isminin farklı tepkiler alabileceğini ya da yanlış telaffuz edilebileceğini bilmelidir.

		İFADELER	ÖRNEKLER
1.1.1	Kim olduğunu söylemek, kendini tanıtmak. <i>İsimlerin yapılarına dikkat edilmeli (burada isimlerin İngilizce yapıları kullanılmıştır).</i>	<i>Ben [ad]/Benim adım [ad] . Ad, Soyadı. Benim adım [Soyadı, ad]. Ben [ad, soyadı]</i>	<i>Ben İklas / Benim adım İklas. Merhaba, ben Hector Vion. Benim adım Bond, James Bond. Ben Samir Milled. Merhaba, ben komşunuzum.</i>
1.1.2	Adının harflerini kodlama, telaffuz etme (ad ve soyadın harflerini söylemeyi öğrenmek).	Kodlamak. Şöyle yazılır ...	<i>Mir Samii: M, İ, R, soyadı S,A,M,İ,İ Wassim; W (duble V), A, iki tane S, İ, M</i>
1.1.3	Adı yanlış telaffuz edildiğinde düzeltmek (adlar yanlış telaffuz edildiğinde).	<i>Hayır, ... Affedersin, ...</i>	<i>Hayır, Wazim değil, Wassim. Affedersiniz, Moussa olmalıydı, Moussad değil.</i>

1.2 Kendileri hakkında konuşmak

Mültecilerin, kim olduklarını, ülkelerini terk etmeden önce neyle uğraştıklarını, bir başka deyişle, hikâyelerini basit bir biçimde anlatmaya ihtiyaçları vardır.

		İFADELER	ÖRNEKLER
1.2.1	Tanımlamak. <i>Genelde sözcük daracığına ihtiyaç vardır.</i>	Eylem dizilimi/deyim. Olmak fiili + [sıfat].	<i>Biz Etiyopya'dan geldik. Ben yorgunum. Çocuklar iyi.</i>
1.2.2	Bir hikâye anlatmak. <i>Genelde sözcük dağarcığına ihtiyaç vardır. Bu seviyede, fiillerin ilk halini kullanmalarında sakınca yoktur: ör. "geçtim ben Yunanistan"</i>	[Fiiller (geçmiş zaman)] + ve, sonra, ondan sonra.	<i>Düşündüm ve ayrılmaya karar verdim. Her yere baktım ve sonra cep telefonumu buldum.</i>

1.3 Duyguların ifadesi

Mülteciler karşı karşıya olduğu zorluklar nedeniyle, kendi duyguları, kendileri, yakınları, ülkeleri, vs. hakkında konuşmaları normal koşullara göre daha tahmin edilebilir olacaktır.

		İFADELER	ÖRNEKLER
1.3.1	Memnun olduğunu belirtmek, mutluluk	<i>Harika/Çok iyi! Şahane!</i>	<i>Vizeni almışsın! Bu çok iyi!</i>
1.3.2	Üzüntü ifade etmek	<i>Üzüntülüüyüm / üzgünüm. İşler kötü gidiyor.</i>	<i>Şu anda benim için işler kötü gidiyor!</i>
1.3.3	Umut/temenni ifade etmek	<i>Umarım</i>	<i>Umarım iyisindir.</i>
1.3.4	Hayal kırıklığı ifade etmek	<i>Tuh! Yazık oldu/olmuş!</i>	<i>Yarın gelemiyorum. Tuh! Üzüldüm...</i>
1.3.5	Korku, endişe ifade etmek	<i>Korkuyorum. [isim] hakkında endişeliyim/endişeleniyorum.</i>	<i>Annem ve babam için endişeleniyorum.</i>
1.3.6	Rahatlama ifade etmek	<i>Oh! Daha iyiyim!</i>	<i>Bu da bitti. Şimdi daha iyiyim!</i>
1.3.7	Fiziksel ağrı/acı ifade etmek	<i>Aaah! Benim [uzuv] acıyor/ağrıyor.</i>	<i>Ayaklarım ağrıyor.</i>
1.3.8	Birine bir şeyi sevdiğini söylemek	<i>Aa! Vay! Çok güzel! Harika! Şahane! İyi! Ben + [isim/fiil] severim/seviyorum. Ne kadar güzel bir + [isim]!</i>	<i>Ben yürümeyi seviyorum. Ne kadar güzel bir gün!</i>
1.3.9	Bir şeyi ya da birini sevmediğini söylemek	<i>[isim/fiil] + nefret ediyorum. [isim] + sevmiyorum. Bu hiç + [sıfat] değil.</i>	<i>Pazar gününden nefret ederim. Salata sevmem. Bu hiç hoş/güzel değil! Bu pasta pek lezzetli değilmiş.</i>
1.3.10	Memnuniyet ifade etmek Memnuniyetsizlik ifade etmek, şikâyetle bulunmak	<i>Harika! Şahane! Çok sevindim! [isim] + beğenmedim.</i>	<i>Sürücü belgeni almışsın! Bu harika! Tutumunu beğenmiyorum.</i>
1.3.11	Şaşırma, şaşkınlık ifade etmek	<i>Ha? Yaa! Ne? Gerçekten mi? Hayır/Olamaz!</i>	<i>Olamaz! İnanmıyorum!</i>
1.3.12	Şaşırlmadığını ifade etmek	<i>(Evet) Biliyorum.</i>	<i>- Bir hata olmuş. – Evet, biliyorum!</i>
1.3.13	Şükran ve teşekkür ifade etmek	<i>..... için (çok) teşekkür ederim.[fiil] için çok sevindim. Teşekkür ederim.</i>	<i>Davetiniz için teşekkür ederim. Telefon ettiğiniz için teşekkür ederim/çok nazıksınız.</i>

1.4 Duyguların paylaşımı

Mülteciler, gündelik yaşamlarında duygularını ifade edebilmek, kendileri hakkında konuşabilmek ve diğer mülteciler/göçmenler ile konuşabilmeleri için dil becerilerine sahip olmalı.

		İFADELER	ÖRNEKLER
1.4.1	Duygularını sormak	<i>İyi misin/her şey yolda mı? Sorun mu var?/Neyin var? Neler oluyor?</i>	<i>Neyin var? Hasta mısın?</i>
1.4.2	Memnuniyet veya memnuniyetsizlik ile ilgili sorgulamak	<i>Sorun ne? Sorun mu var? Her şey yolunda mı?</i>	<i>Sararmışsın. Her şey yolunda mı?</i>
1.4.3	Telkin, teşvik ve teselli etmek	<i>Her şey yoluna girecek!</i>	<i>Merak etme dostum; her şey yoluna girecek.</i>
1.4.4	Duygudaşlık ifade etme	<i>Anlıyorum. Yazık!</i>	<i>Anlıyorum; ne kadar kötü! Yazık sana.</i>
1.4.5	Rahatlatma/güven verme	<i>Yok bir şey. Önemli bir şey değil.</i>	<i>Sakin ol/merak etme; önemli değil.</i>

2. Sosyal Etkileşim

Sosyal bir etkileşimi sürdürebilmek için, nezaketli konuşma biçiminin farklı yöntemlerini bilmek gerekir. İletişimin ülkeden ülkeye farklılık gösterdiğini unutmamak gerekir.

		İFADELER	ÖRNEKLER
2.1	Teşekkür etmek ve teşekkür edildiğinde karşılık vermek	<i>Teşekkür ederim/Sağ ol. Çok teşekkür ederim. Rica ederim! Lafı bile olmaz!</i>	
2.2	Özür dilemek	<i>Çok affedersiniz. Özür dilerim. Pardon!</i>	<i>Pardon!</i>
2.3	Birinin dikkatini çekmek	<i>Merhaba! Affedersiniz!/Pardon! Pardon, beyefendi/hanımfefendi</i>	<i>Affedersiniz! Postane buraya uzak mı? Pardon! Kasa ne tarafta lütfen? Pardon, çıkış ne tarafta?</i>
2.4	Selamlama/karşılama	<i>Merhaba! Günaydın/iyi günler/ iyi akşamlar [isim] + hanım/bey. Merhaba Baba/Anne/[isim] Selam! Nasılsın?</i>	

2.5	Selamlama/karşılamaya karşılık verebilme	Günaydın!/İyi günler! Merhaba! İyiyim, ya siz? Günaydın/İyi akşamlar/İyi geceler Bay/Bayan + [soyadı]/[ad] hanım/bey. İyiyim, teşekkür ederim, siz nasılsınız?	
2.6	Vedalaşmak/Ayrılrken	Hoşçakal! / Güle güle! Görüşürüz! ... görüşürüz. Allahaismarladık!	Yarın görüşürüz! Salı günü görüşürüz! Sonra görüşürüz!
2.7	Birini tanıştırmak	Ad Ad, Soyadı Bu ...	[işaret ederek] Bu Adrian ve bu [işaret ederek] Lucy. Bu Bay Williams, Andrew Williams. Bu benim kızım Nar.
2.8	Birini karşılamak	Hoşgeldin! İçeri gelin! / Buyurun! Seni görmek güzel.	Lütfen içeri gelin!
2.9	Birini tebrik etmek	Aferin! Harika! Tebrik ederim!	
2.10	Birine bir temennide bulunmak	İyi + [isim] + dilerim! Umarım [isim] + beğenirsiniz. [isim] + kutlu olsun.	İyi günler! / İyi akşamlar/geceler! İyi hafta sonu dilerim! Bol şans! İyi tatiller! İyi yolculuklar! Afiyet olsun! Doğum günün kutlu olsun! Yıl dönümünüz kutlu olsun!

3. Konuşmayı Sürdürebilmek/Baş edebilmek

Yeni başlayanların iletişim kurabilmesi için yardıma ihtiyaçları vardır. Bu doğrultuda bildikleri dillerden yararlanabilirler. Ya da iletişime geçtikleri kişilerin söylediklerini anlayabilmek için onlardan yardım isteyebilirler.

		İFADELER	ÖRNEKLER
3.1	Bilmediğiniz bir kelimeyi daha genel bir sözcük/terim ile ifade etmeye çalışmak	Şey, nesne.	Hani, şişeleri açmak için kullandığın şey.
3.2	Birine, bir şeyin nasıl söylendiğini sormak Türkçe adı ne? Türkçe nasıl söylenir? ... ne demek? Bunun adı ne [nesneyi gösterir].	"İçindekiler" ne demek? Buna Türkçe ne denir?

3.3	Karşıdaki kişinin anlayıp anlamadığını sormak	<i>Beni anlıyor musun?</i> <i>Beni anlayabildin mi?</i>	
3.4	Bir sözcüğü veya ifadeyi anlatmak	<i>... , ... anlamında.</i> <i>[isim] ... demek.</i> <i>..., [eylem dizimi] demek.</i> <i>... , ... demek.</i>	<i>Arapçada "kabir" büyük demektir.</i> <i>Hec'in, tek hörgüçlü bir deve dir.</i> <i>Aşı, virüs bulaşmasını önler.</i> <i>"Gelato" dondurma demek.</i>
3.5	Karşıdaki kişiye çok iyi anlayamadığınızı söyleyebilmek	<i>Ne?</i> <i>Pardon? Affedersiniz?</i> <i>Anlamıyorum / Bunu anlamadım</i>	<i>"Gelato" sözcüğünü anlamadım.</i>
3.6	Birine bir şeyi tekrar etmesini istemek	<i>Tekrar edebilir misin? Yeniden söyler misin?</i> <i>... yapabilir misin?</i>	<i>Tekrar edebilir misin? Yeniden söyler misin?</i>
3.7	Birinden daha yavaş konuşmasını istemek	<i>Daha yavaş konuşabilir misiniz?</i>	
3.8	Birinden bir şeyi açıklamasını istemek	<i>[isim] ne? / [isim] ne demek?</i>	<i>"Izgara" ne demek?</i>

4. Bilgi edinmek ya da açıklama talebinde bulunmak

Hayata yeni bir başlangıç yapıldığında, birçok şey hakkında bilgi sahibi olmak gerekir ve mülteciler açıklama talep etmek zorunda kalır.

		İFADELER	ÖRNEKLER
4.1	Belirlemek	<i>Bu/Şu.</i> <i>Bu [isim].</i> <i>Orası.</i>	<i>Bundan istiyorum!</i> <i>Bu kızımın resmi.</i> <i>Şu sokaktan girmelisin, şurası/orası/oradan.</i>
4.2	Bilgi edinmek	<i>Ne ...?</i> <i>Kim ...?</i> <i>Ne zaman ...?</i> <i>Nerede ...?</i> <i>Nasıl ...?</i> <i>Ne kadar ...?</i> <i>Neden ...?</i> <i>Doğru mu/Öyle değil mi?</i>	<i>Ne dedin?</i> <i>O kim? – O benim kızım.</i> <i>Ne zaman gidiyorsun?</i> <i>Postane nerede?</i> <i>Oraya nasıl gittin?</i> <i>Bunun fiyatı ne kadar?</i> <i>Ders burada, değil mi?</i>
4.3	Bilgi talebine cevap vermek	Bilgi vererek cevap vermek (yer, zaman, miktar) Bir şeyi tanımlayarak cevap vermek: <i>Bu ... /Şu ...</i> Soru sorarak cevap vermek. Bilmediğini ifade etmek: <i>Bilmiyorum.</i>	<i>- Ne zaman geliyorsun? – Yarın, Pazartesi.</i> <i>- Merhaba, benim.</i> <i>- Kuşkonmaz sever misin? Kuşkonmaz ne?</i> <i>- Otobüs durağı nerede? – Bilmiyorum.</i>
4.4	Teyit etmek, inkâr etmek, düzeltmek	<i>- Evet.</i> <i>- Hayır.</i>	<i>- Bunu sevdin mi? – Evet, çok sevdim!</i> <i>- Bir televizyon alalım mı? – Hayır, gerek yok.</i> <i>- Aaa, hayır; bu bir hata!</i>

5. Fikirlerin İfade Edilmesi

İnsanların, çoğu kez bir konu hakkında düşüncelerini ifade etmesi gerekir. Yeni başlayanların da kolaylıkla fikirlerini ifade edebilecekleri yollar vardır.

		İFADELER	ÖRNEKLER
5.1	Fikrin ifade edilmesi	<i>Bence ... / Benim düşüncem ...</i>	<i>Bence Fadhila üşüyor.</i>
5.2	Aynı fikirde olmak	<i>Evet. (Evet). Haklısın</i>	- (Berlin büyük bir şehir.) - Evet (öyle). - (Soğuk bu sabah.) - Evet, (haklısın) çok sıcak değil.
	Karşıdakinin fikrine kısmen katılmak	<i>Belki. Öyleyse, öyledir.</i>	- (Bu mağazaya yeniden gelmeliyiz.). Belki. - (Harika bir maçtı!) – Öyle diyorsan öyledir.
5.3	Aynı fikirde olmamak	<i>Hayır Katılmıyorum / Hiç sanmıyorum / zannetmiyorum. Gerçekten öyle mi düşünüyorsun? Emin misin?</i>	- Geç kaldık. – Hayır, geç kalmadık! - Harika bir film! – Katılmıyorum / Hiç sanmıyorum! - Bence [o kişi] haklı! – Emin misin?
5.4	Onaylamak veya itiraz belirtmek	<i>[Eylem dizilimi] + taraftarıyım. Katılıyorum. [isim] + karşıyım.</i>	<i>Bir çözüm bulunması taraftarıyım. Ben bu projeye karşıyım.</i>
5.5	İtiraz etmek, protesto	<i>Olamaz! / Aa, hayır!</i>	<i>Olamaz! Yine mi bir anket?!</i>
5.6	Bildiğini ifade etmek Bilmediğini ifade etmek	<i>... biliyorum. / Biliyorum ki, ... Bilmiyorum.</i>	<i>Daha gideceğimiz yere çok var. - Pazar günleri kapalı mı? – Bilmiyorum.</i>
5.7	Hatırlamak Birine unuttuğunu bildirmek Birine bir şey hatırlatmak	<i>Hatırlıyorum. Unuttum. Hatırlamıyorum. Unutma. / Hatırladın mı?</i>	<i>Aa evet! Şimdi hatırladım; 34 numaraydı! Onun adını unuttum. Hangi otobüs istasyona gider? - Hatırlamıyorum Yarın görüşüyoruz, hatırladın mı? / Unutma, yarın görüşüyoruz.</i>
5.8	Kesin bir şeyi ifade etmek Bir olasılığı ifade etmek	<i>... eminim. Olası. Belki.</i>	<i>Bunun doğru telefon numarası olduğundan eminim. Haklı olabilirsin. Belki de haklısın. / Doğru söylüyor olabilirsin.</i>
5.9	Bir şeyi yapabileceğinizi söylemek	<i>[Eylem dizilimi] + yapabilirim. [fiil] + yapabilirim.</i>	<i>Bir maraton koşabilirim. Yüzmeyi biliyorum.</i>
5.10	Bir şeyi yapma ya da edinme isteğini ifade etmek	<i>[isim veya fiilin mastar hali] + istiyorum.</i>	<i>Bir fincan kahve daha isterim lütfen. Türkçe öğrenmek istiyorum.</i>
5.11	Bir şeyi yapma niyetinin belirtilmesi	<i>[fiil] + düşünüyorum.</i>	<i>Yakında taşınmayı düşünüyorum.</i>
5.12	Bir zorunluğu ya da bir yasağı ifade etmek	<i>[Eylem dizilimi] + ...(yap)malıyım. [Eylem dizilimi] + ...(yap)malısın. Hayır + [fiil].</i>	<i>Gece yarısından önce evde olmalıyım. Şimdi uyumalısın. Bu binada sigara içilmez.</i>

6. Bir Eylemin Gerçekleştirilmesi

Dil, gündelik yaşamımızda, her an, her yerde, işte, evde, vs. başkalarıyla iletişime geçmektir.

		İFADELER	ÖRNEKLER
6.1	Birinden bir şey yapmasını istemek Öneride bulunmak Yardım istemek Sipariş verme (kafe ya da restoranda) Sormak (satın alınmak istenilen şey hakkında sormak)	Emir cümlesi. [Eylem dizilimi] + ...(yap)malısın ..., değil mi? [Eylem dizilimi] + ...(yapa)bilir misin, lütfen? [İsim], lütfen. [İsim] + almak isterim/istiyorum. [İsim] + isterim.	Oturun. Kırmızı düğmeye basın. Bir sonraki trafik ışıklarından sola dönmelisin. Burası soğuk, değil mi? (İma edilen: "Lütfen pencereyi kapat."). Lütfen bana yardım edebilir misiniz? Bunu benim için tutabilir misiniz? İki kahve, lütfen. Ben kuzu yerim. Ben bir ekmek isterim, lütfen.
6.2	Bir talebe cevap verme: Kabul etme Çekinceli kabul etme Reddetme	Evet. OK. Neden olmasın? Olur, fakat/ama/ancak ... Hayır. Özür dilerim/affedersin, ama hayır. Bilmiyorum.	- Benimle pazara gelecek misin? – Evet, memnuniyetle. - Yarın havuza gidelim mi? – Olur, neden olmasın? - Bana cep telefonu ödünç verebilir misin? / Cep telefonunu kullanabilir miyim? – Özür dilerim ama hayır./Maalesef, hayır.
6.3	Öneride bulunmak	Emir cümlesi. [Eylem dizilimi] + istiyor musun? Sorgulayıcı cümle. [Eylem dizilimi] + ...(yapa)bilir miyiz?	İstersen benim yerime git/gidebilirsin. Bu akşam gelmek ister misin? Dışarı çıkalım mı? Birlikte öğle yemeği yiyebiliriz.
6.4	Birine yardımcı olmayı teklif etmek	[fiil] ...(yapa)bilir miyim? Hadi, hep birlikte + [fiil].	Nasıl yardımcı olabilirim? Yardımcı olabilir miyim? Deneyim.
6.5	Birine bir şeyi vermek ya da ödünç vermek	[İsim] ister misin/iz? Bunu/bundan/şunu/şundan ister misin/iz?	Su ister misin? Şemsiyemi ödünç almak ister misin?
6.6	Bir teklife cevap vermek: Kabul etmek Çekinceli olarak kabul etmek Çekinceli olmak ya da sorudan kaçınmak Teklifi reddetmek	Evet/Evet, OK. Tamam/Peki. Evet, fakat/ama/ancak ... Sen bilirsin.../ Nasıl istersen. Emin değilim. Hayır, teşekkür ederim. Maalesef.	- Alışverişi birlikte yapalım mı? Peki. - İskambil oynayalım mı? – Sen bilirsin... - Bana 10 Lira borç verebilir misin? – Verebileceğimi zannetmiyorum. - Bir şey içer misin? – Hayır, teşekkür ederim. Bir kalem ödünç verebilir misin? - Maalesef (Kalemim yok.).

6.7	Tavisiye/danışma.	Emir cümleleri. [Eylem dizilimi] + <i>yapmalısın</i> .	<i>Bunu oku; bu çok güzel.</i> <i>Bir tatile çıkmalısın.</i>
6.8	İkaz etmek	[İsim] + <i>dikkat</i> . <i>Dikkat et.</i>	<i>Basamağa dikkat!</i> <i>Dikkat et – otobüs geliyor.</i>
6.9	Teşvik etmek	<i>Hadi!</i> <i>Yapabilirsin!</i>	<i>Hadi! Sadece bir kat kaldı.</i>
6.10	İzin almak	[fiil] + <i>yapabilir miyim (lütfen)?</i> [Eylem dizilimi] + <i>yapmayı çok isterim.</i>	<i>Dışarı çıkabilir miyim, lütfen?</i> <i>Sinemaya gitmeyi çok isterim.</i>
6.11	İzin vermek	<i>Evet, tamam.</i> <i>Tabii ki (yapabilirsin)!</i>	- <i>Biraz daha okuyabilir miyim? – Evet, tamam.</i> - <i>Tabii ki.</i>
6.12	Reddetmek	<i>Hayır.</i> <i>İstemiyorum / Yapamam.</i>	<i>Neden bizimle gelmiyorsun? – Gelmek istemiyorum. / Gelemem.</i>
6.13	Yasaklamak	[İsim/fiil] <i>yasak</i> . <i>Hayır + [fiil].</i> <i>Yapmamalısın.</i> <i>Olumsuz emir kipi.</i>	<i>Burada sigara içmek yasak.</i> <i>Burada sigara içilmez.</i> <i>Hastanede sigara içmemelisiniz.</i> <i>Bu kapıyı açma!</i> <i>Haziran 2022 tarihinden sonra kullanılmaz.</i>
6.14	Söz vermek	<i>Söz, + [Eylem dizilimi].</i> <i>Söz veriyorum.</i>	<i>Söz, yakında eve geleceğim.</i> <i>Yakında evde olurum. Söz veriyorum.</i>
6.15	Uyarmak	[Eylem dizilimi] + <i>yapmamalısın</i> .	<i>Sinirlenmemelisin.</i>

7. Mekân, Zaman, Ölçü/Miktar

Birçok durumda, miktar, yer ve zaman hakkında konuşmak gerekir. Bunu gerçekleştirebilmenin yolu, yukarıda verilen ifadelerle, birim ifadelerini birleştirmektir.

		İFADELER	ÖRNEKLER
7.1	Mekân (yer, coğrafya)	<p><i>Olmak.</i> <i>Burada, şurada, orada.</i> <i>Sol, sağ.</i> <i>Yukarı/yüksek, aşağı/altta.</i> <i>Kuzey, güney, doğu, batı.</i> <i>İçeride, dışarıda.</i> <i>Önünde, arkasında.</i> <i>İçinde, üstünde/üzerinde, altında.</i></p> <p>Toprak, deniz, ada, dağ, tepe, göl, nehir, plaj/kumsal, orman, köy, kasaba, şehir, merkez, sokak, cadde, yol, meydan, mahalle, banliyö, kırsal/sayfiye</p>	<p><i>Onlar Londra’da.</i> <i>Ben burada iniyorum.</i> <i>Sağdan ikinci.</i> <i>Benim odam daha yukarıda.</i> <i>Şehrin güneyinde yaşıyorum.</i> <i>Ayakkabılarını dışarıda bırak.</i> <i>Önümde otur!</i> <i>Şeker şu dolabın içinde. Masan üzerinde koyabilir misin?</i> <i>Şu tepeden üzerinden denizi görebilirsin.</i></p> <p><i>Bizim köyümüz şehirden yaklaşık 10 km uzakta.</i> <i>Şehir merkezine yakın bir banliyöde yaşıyorum.</i></p>

7.2	Mekân (mesafe, hareket)	<p><i>Uzak, yakın</i> <i>...’den’e.</i></p> <p><i>Gidiş-dönüş bilet.</i> <i>(gidip, dönmek).</i> <i>Varış, kalkış /geliş, gidiş</i> <i>Giriş, çıkış.</i> <i>Git, gel, bin, in.</i> <i>Kalmak</i> <i>Yürü, koş, geç</i></p> <p><i>Ayrılmak, kalış/kalkmak</i> <i>Bir yerden bir yere seyahat etmek</i></p> <p><i>Dönmek/geri gelmek</i></p>	<p><i>Otobüs durağı çok yakın.</i> <i>Benim evimden senin evine 6 dakikada geliyorum.</i> <i>Oraya gidip, geri mi döneceksin? – Gidiş-dönüş bilet ister misin?</i> <i>Gelen yolcu, 3. Kat/peron</i> <i>Acil çıkış.</i> <i>Benimle gel.</i> <i>Yunanistan’da bir hafta kaldım.</i> <i>İstasyona yürürüm.</i> <i>Işıklardan karşıya geç.</i> <i>Tren 5 dakika sonra kalkacak.</i> <i>İtalya’dan, Fransa’ya otobüsle seyahat ettik/gittik.</i> <i>Dükkâna geri gitti.</i></p>
7.3	Zaman ifadeleri (kesitler, süre)	<p><i>Yıl, Ay, Hafta.</i> <i>Bahar, yaz, son bahar/güz, kış.</i> <i>Ocak ... Aralık.</i> <i>Hafta, hafta sonu.</i> <i>Pazartesi ... Pazar.</i> <i>Uzun, uzun zaman, kısa zaman.</i> <i>Dakika, an.</i></p>	<p><i>Gelecek yıl/ay/hafta gidiyorum!</i> <i>Bahar neredeyse bitti.</i> <i>Doğum günüm Ağustos’ta.</i> <i>İyi hafta sonu dilerim!</i> <i>Bugün Pazartesi mi yoksa Salı mı?</i> <i>Çok uzun kalmayacağım.</i> <i>Bir dakika lütfen.</i></p>
7.4	Zaman ifadeleri (zaman içinde bir olayın/durumun konumlandırılması)	<p><i>Şimdi, geçmiş, gelecek.</i></p> <p><i>Şimdi, bugün</i> <i>Dün, önce/eskiden</i> <i>Yarın</i> <i>Halen / Hala</i> <i>Her zaman, hiç bir zaman/asla</i></p>	<p><i>Geçmişte ben bir öğretmendim.</i> <i>Gelecekte nerede yaşayacaksınız?</i> <i>Şimdi duruyorum.</i> <i>Eskiden daha iyiydi.</i> <i>Yarın yaparım.</i> <i>Hala uyuyor musun?</i> <i>Ben hiç kahve içmem.</i></p>
7.5	Miktar/Ölçü belirtmek	<p><i>Rakamlar: bir, iki...</i> <i>Ölçüler: litre, kilo, kilometre, santimetre, metre kare.</i> <i>Zarf: fazla, çok, biraz.</i> <i>Zarf: yeterli, çok fazla/çok az.</i> <i>Zarf: daha az, daha fazla, dahi/de.</i> <i>Boyut: küçük, kısa, büyük, uzun, yüksek.</i></p> <p><i>Hız: hızlı, yavaş, hızlıca (zarf).</i></p> <p><i>Ağırlık: ağır, hafif, ağırlık.</i> <i>Yüzey/alan: büyük, küçük.</i> <i>Derece: sıcak, soğuk.</i></p>	<p><i>Dairenin büyüklüğü 42 metre kare.</i></p> <p><i>Biraz yorgunuz.</i> <i>Benim için çok uzak.</i></p> <p><i>Burası daha ucuz.</i> <i>Yaşına göre boyu uzun.</i> <i>Bu bina çok yüksek.</i> <i>Bu kadar hızlı sürme!</i></p> <p><i>Benim bavulum 23 kilo!</i> <i>Ne kadar büyük bir bahçe!</i> <i>Bu sabah ne kadar soğuk. / Bu sabah çok soğuk.</i></p>